

Každý zná medvěda Balú, přátelského

MEDVĚD PYSKATÝ

medvídko ze slavné „Knihy džunglí“ od Rudyarda Kiplinga. Předlohou byl Kiplingovi medvěd pyskatý, druh medvěda, který žije v suchých lesích jižní Indie a Srí Lanky. Svým neupraveně vyhlížejícím rozčuchaným kožichem a šouravou chůzí působí dojmem dobrosrdečného a poněkud ospalého lenocha. Den skutečně prospí na stromech, pevně přichycen svými dlouhými drápy. Po setmění se vydává hledat termity a mravence, jimiž se převážně živí. K tomuto účelu

mu slouží zvláštní hledací aparát. Má dlouhý čenich a mimořádně pohyblivé dlouhé pysky, z nichž dokáže vytvořit jakýsi chobot, jímž vysává hmyz z otvorů.

Medvědi pyskatí jsou společenštější než jiní velcí medvědi a rádi vyluzují různé zvuky. I ve spánku si jen tak pro sebe brumljají. Komicky také působí, když se mladý medvěd pyskatý veze na zádech své maminky. To pak spatříme, jak mu z jejího rozčuchaného kožichu vykukuje často pouze čenich. Bohužel, v současné době nejsou medvědi pyskatí v zoologických zahradách České republiky chováni.

Medvědi pyskatí dávají přednost skalnatým oblastem, které poskytují dobré úkryty.

Nejmenší z medvědů, medvěd malajský, žije v tropickém deštném

MEDVĚD MALAJSKÝ

lese jihovýchodní Asie – od Barmy a Thajska po Malajsii, Sumatru a Borneo. Dospělé zvíře dosáhne váhy přibližně 35 kg, váží tedy méně než ovčácký pes. Kožich těchto medvědů je mnohem kratší a řídkší než u ostatních druhů, snad kvůli přizpůsobení se vlhkému a horkému klimatu deštných lesů. Malajští nebo též sluneční medvě-

di, jak se těmto zvířatům říká kvůli nápadné žlutooranžové skvrně na hrudi, jsou vynikajícími lezci. K tomu jim výborně slouží holá chodidla, která přilnou ke stromu, a extrémně dlouhé a zahnuté silné drápy. Svými nohama ve tvaru písmene O jsou tato zvířata schopna dobře obemknout i silné kmeny a vzeprít se do výše. Medvědi malajští nejenže tráví velkou část dne na stromech, ale dokonce si tam stavějí i doupata na spaní.

Tito medvědi se živí především hmyzem a mají také rádi med divokých včel a nektar z květů, který vylizují svým mimořádně dlouhým tenkým jazykem. V České republice najdeme medvědy malajské v zoologických zahradách v Olomouci, v Jihlavě a zejména v Ústí nad Labem.

V Thajsku se chovají mladí medvědi malajští jako domácí zvířata.

Medvěd brýlatý je jediným „jihoameričanem“ mezi velkými medvědy.

MEDVĚD BRÝLATÝ

Své jméno obdržel podle nápadně bílého orámování kolem očí. Ovšem ne všichni příslušníci jeho druhu nosí brýle, skvrna totiž bývá zvyrazněna velice různě. Většinou se objevují světlé pruhy kolem čenichu a čela, někteří medvědi však mají také úplně černý obličej. Životním prostorem těchto středně velkých medvědů

jsou husté horské a deštné lesy And. Tam najdeme zvířata v nadmořské výšce více než 3 500 metrů. Medvědi brýlatí jsou opravdovými umělci ve šplhu. Nejenže šplhají na velmi vysoké stromy, ale stavějí si tam i skrýše určené k odpočinku a vystlané všelijakými částmi rostlin. Mezi medvědy brýlatými nalezneme i šampióny ve zlě-

zání hor. Bylo dokázáno, že jeden z příslušníků uvedeného druhu vystoupil za 24 hodin z 250 metrů do výše 3 300 metrů nad mořem. Člověk by na překonání takového výškového rozdílu potřeboval při velmi

dobřím vysokohorském tréninku 5 dnů! Medvědi brýlatí se živí především rostlinami, přitom dávají přednost broméliím, fíkům, bobulím bobkového listu a lesním plodům. Svou potravu rozdrťí a rozžvýkají mnohem jemněji než ostatní

druhy medvědů, dokonce i semena a jádérka rozmělní na nepatrné kousíčky. Indiáni nazvali medvěda brýlatého oso achupayero (medvěd pojídající bromélie).

Andy jsou vlastní medvědů brýlatých.

Kvůli kulatému bílému obličejí, černým očím a uším si pandu velkou oblíbili děti i dospělí. Pandu má ve svém znaku organizace WWF (World Wildlife Fund), která celosvětově propaguje ochranu životního prostředí a soužití člověka s ním. Panda velká je mimořádně ohrožena. Podle odhadů existuje ještě maximálně 1 200 exemplářů, které se vyskytují ve 14 rezervacích rozkládajících se na území třech čínských provincií. Kdysi byla panda velká k vidění v oblastech od Barmy po Vietnam a ve značné části jižní Číny. Změny podnebí a vegetace, především však nárůst počtu obyvatel, zapříčinily, že téměř všude vymizela. Panda velká obývá bambusové lesy velehor. Toto zvíře se vyloženě specializovalo na určitý druh potravy – nemůže žít bez bambusu. Podle oblasti a obsahu živin v rostlinách zkonzumuje dospělý pandí jedinec 10 až 28 kg bambusu denně. Obzvláště šikovně mani-

PANDA VELKÁ

puje s bambusovými stonky a listy. K tomu pandě slouží jeden pohyblivý kosterní výrůstek na zápěstí, jenž funguje jako „šestý prst“. Mezi tento „falešný“ palec a dlaň může panda sevřít stonky bambusových rostlin. Také její malý bratranec, panda červená neboli panda malá, má tuto zvláštnost. Mnozí zoologové proto přiřazují pandu velkou k čeledi

medvídkovitých, anebo do samostatné čeledi společně s pandou červenou. V České republice se panda velká pravděpodobně v žádné zoologické zahradě neobjeví pro své značné potravní, a tím i finanční nároky na chov. Nejbližší pandu chová například zoo ve vídeňském Schönbrunnu.

Pohyblivý kosterní výrůstek slouží pandě velké k uchopení bambusu.

Pohyblivý kosterní výrůstek slouží pandě velké k uchopení bambusu.

